

Türkiye Cumhuriyeti

TÜBİTAK

TÜRKİYE YEŞİL SANAYİ PROJESİ

(P179255)

Taslak

**ÇEVRESEL VE SOSYAL
TAAHHÜT PLANI (ÇSTP)**

2 Şubat 2023

ÇEVRESEL VE SOSYAL TAAHHÜT PLANI

1. Türkiye Cumhuriyeti (bundan sonra **Borçlu olarak anılacaktır**), Kredi Anlaşmasında belirtildiği gibi TÜBİTAK'ın katılımıyla Türkiye Yeşil Sanayi Projesini (Proje) uygulayacaktır . Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası bundan böyle Banka olarak anılacaktır, Proje için finansman sağlamayı kabul etmiştir.
2. TÜBİTAK, Projenin Çevresel ve Sosyal Standartlara (ÇSS'ler) ve bu Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planına (ÇSTP) uygun olarak Dünya Bankası tarafından kabul edilebilir bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır. ÇSTP, Kredi Anlaşmasının bir parçasıdır. Bu ÇSTP'de aksi belirtilmedikçe, bu ÇSTP'de kullanılan büyük harfle yazılmış terimler, atıfta bulunulan sözleşme/sözleşmelerde kendilerine atfedilen anlamlara sahiptir.
3. Yukarıdakilerle sınırlı olmaksızın bu ÇSTP, TÜBİTAK'ın uygulayacağı veya yaptıracığı maddi tedbirlerin ve eylemlerin zaman çerçeveleri; kurumsal, personel, eğitim, izleme ve raporlama düzenlemeleri ve şikayet yönetimi dahil olmak üzere tüm maddi tedbirleri ve eylemleri belirler. ÇSTP ayrıca Proje kapsamında benimsenecek ve uygulanacak çevresel ve sosyal (Ç&S) araçları da belirlemektedir. Tüm bu araçlar, ESS ile uyumlu, şekil ve içerik bakımından ve Dünya Bankası tarafından kabul edilebilir bir şekilde önceden istişareye ve açıklamaya tabi olacaktır. Kabul edildikten sonra, söz konusu E&S araçları, Dünya Bankası'nın önceden yazılı onayı ile zaman zaman revize edilebilir.
4. Dünya Bankası ve TÜBİTAK arasında mutabakata varıldığı üzere bu ÇSTP, Proje değişikliklerinin ve öngörülemeyen koşulların uyarlamalı yönetimini yansıtmak veya Proje performansına yanıt olarak Proje uygulaması sırasında gerekirse zaman zaman revize edilecektir. Bu tür durumlarda, TÜBİTAK ve Dünya Bankası aracılığıyla Borçlu; Dünya Bankası ile TÜBİTAK PUB yöneticisi arasında imzalanan bir mektup alışverişi yoluyla bu değişiklikleri yansıtmak şekilde ÇSTP'yi güncellemeyi kabul eder. TÜBİTAK, güncellenen ÇSTP'yi derhal açıklayacaktır.

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
İZLEME VE RAPORLAMA			
A	<p>DÜZENLİ RAPORLAMA</p> <p>Projenin çevresel, sosyal, sağlık ve güvenlik (ESHS) performansı hakkında düzenli izleme raporlarının hazırlanması ve Dünya Bankası'na sunulması. Raporlar, ÇSTP'nin uygulanmasını, ÇSTP kapsamında gerekli olan Ç&S araçlarının hazırlanma ve uygulama durumunu, paydaş katılım faaliyetlerini ve şikayet mekanizmasının/mekanizmalarının işleyişini içerecek, ancak bunlarla sınırlı olmayacaktır.</p> <p>Geri ödenebilir finansman desteği için seçilen ilk on (10) firma için yürütülen ilk on (10) Çevresel ve Sosyal Durum Tespitini (ÇSDT) Bankaya sunulması.</p> <p>Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteği almak için başvuran firmalar tarafından iletilen projelerden bütçesi en fazla olan yirmibeş (25) başvurunun ÇSDT'lerinin iletilmesi.</p>	<p>Kredinin yürürlük tarihinden sonra başlayarak, Proje süresi boyunca Dünya Bankasına altı aylık raporlar sunulacaktır. Her rapor, her raporlama döneminin bitiminden en geç 15 gün sonra Dünya Bankası'na gönderilecektir.</p> <p>Yürürlük Tarihinden sonra en geç dokuz (9) ay içinde, incelenmek üzere ilk on (10) ÇSDT Dünya Bankası'na sunulacaktır.</p> <p>Proje süresi boyunca Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteği alması onaylanan firmalar tarafından iletilen projelerden bütçesi en fazla olan yirmi beş (25) proje için ÇSDT'ler, incelenmek üzere Banka'ya gönderilecektir.</p>	<p>TÜBİTAK Proje Uygulama Birimi (PUB)</p> <p>TÜBİTAK PUB</p> <p>TÜBİTAK PUB</p>
B	<p>OLAYLAR VE KAZALAR</p> <p>Çevre, etkilenen topluluklar, halk veya işçiler üzerinde önemli bir olumsuz etkisi olan veya olması muhtemel olan Proje ile ilgili herhangi bir olayın veya kazanın ivedilikle Dünya Bankası'na bildirilmesi. Olaylar veya kazalar, diğerlerinin yanı sıra, cinsel sömürü ve istismar (SEA), cinsel taciz (SH) ve ölüm, ciddi veya çoklu yaralanmayla sonuçlanan kazaları içerir. Olayın veya kazanın kapsamını, ciddiyeti ve olası nedenleri hakkında yeterli ayrıntının, buna yönelik alınan veya alınması planlanan acil önlemlerin ve herhangi bir yüklenici ve/veya denetleyici firma tarafından uygun şekilde sağlanan bilgilerin belirtilmesi.</p> <p>Bu bildirimden sonra Dünya Bankası'nın talebi üzerine, Kök Neden Analizi (Root Cause Analysis) raporu da dahil olmak üzere olay veya kaza hakkında bir rapor hazırlanması ve sorunu çözmek ve tekrarını önlemek için önlemlerin önerilmesi.</p>	<p>Olayı veya kazayı öğrendikten sonra en geç 48 saat içinde Dünya Bankası'na haber verilecektir.</p> <p>Dünya Bankası'na bildirimde bulunulmasından sonra en geç 30 takvim günü içinde Kök Neden Analizi, olay veya kazayı iyileştirmeye yönelik önlemler ve tedbirler dahil olmak üzere Dünya Bankası'na rapor sağlanacaktır.</p>	<p>TÜBİTAK PUB</p>

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
C	<p>ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM SİSTEMİ (ÇSYS) Geri ödenebilir finansman desteğinden faydalanan firmaların orta ve düşük riskli faaliyetlerinin Dünya Bankası'nın ÇSS 9'una uygun olarak taranması, izlenmesi ve raporlanmasına yönelik bir prosedür içeren bir ÇSYS geliştirilmesi ve uygulanması.</p>	Banka tarafından kabul edilebilir biçim ve içerikte bir ÇSYS, Kredinin Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde geliştirilecek, açıklanacak ve benimsenecektir.	TÜBİTAK PUB
ÇSS 1: ÇEVRESEL VE SOSYAL RİSKLERİN VE ETKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ			
1.1	<p>KURUMSAL YAPI Bir çevresel, bir sosyal ve bir iş sağlığı ve güvenliği uzmanı dahil olmak üzere Projenin ÇSSG risklerinin ve etkilerinin yönetimini desteklemek için nitelikli personel ve kaynaklara sahip bir PUB oluşturulması ve kalıcılığının sağlanması.</p>	Kredi Anlaşmasında belirtildiği gibi bir PUB oluşturulacak ve kalıcılığı sağlanacaktır . Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde Görev Tanımı ve Dünya Bankası tarafından kabul edilen nitelikler kapsamında bir çevre, bir sosyal ve bir iş sağlığı ve güvenliği uzmanı işe alınacak veya atanacak ve bu pozisyonları Proje süresi boyunca sürdürülecektir .	TÜBİTAK
1.2	<p>ÇEVRESEL VE SOSYAL DEĞERLENDİRME TÜBİTAK tarafından ÇSS9 gereklilikleri doğrultusunda tatmin edici ve Dünya Bankası tarafından kabul edilebilir olan bir ÇSYS geliştirmesi, kamuoyuna duyurulması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve uygulanması. ÇSYS, Banka'nın görüşüne göre, geri ödenebilir finansman destek faaliyetlerinin Dünya Bankası Grubu Hariç Tutma Listesi, Banka tarafından onaylanan ilgili ulusal yasalar ve Çevresel ve Sosyal Standartlar ile uyumlu olmasını sağlayacak belgeleri ve prosedürleri içerecektir.</p>	Banka tarafından kabul edilebilir biçim ve içerikteki ÇSYS, Kredinin Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde hazırlanacak, açıklanacak ve benimsenecek ve Proje boyunca uygulanacaktır.	TÜBİTAK PUB

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
	<p>TÜBİTAK tarafından geri ödenebilir finansman desteği onay sürecinin bir parçası olarak, her bir yararlanıcı firma için Ç&S durum tespiti incelemesi yapılması. Bu durum tespiti Hariç Tutma Listesi, Banka tarafından onaylanan ilgili ulusal yasalar, ESS'ler ve tüm potansiyel yatırımlar için uygunluk kriterleri ile uyumlu olacaktır. Uygulanabilir olduğunda, durum tespiti incelemesinin ardından belirlenen boşlukları ele almak için Ç&S eylem planları (ÇSEP) geliştirilecektir. Bu incelemeler, geri ödemeli finansman desteğinden faydalanan firmaların beyanları esas alınarak yapılır.</p> <p>TÜBİTAK tarafından geri ödenebilir finansman desteği için seçilen ilk on (10) yararlanıcı grubunun ön inceleme için Banka'ya sunulması ve daha sonra proje uygulaması sırasında, geri ödemeli destek finansmanı için seçilen yararlanıcı firmaların yerinde denetiminin yapılması.</p>	<p>Uygulanabilir olduğunda, Dünya Bankası tarafından kabul edilen Dünya Bankası ÇSS'lerini ele alan ÇSEP belgeleri, bireysel bir firma yararlanıcısı için geri ödenebilir finansman desteğinin TÜBİTAK tarafından onaylanmasından önce hazırlanacaktır.</p>	
1.4	<p>TEKNİK DESTEK</p> <p>Proje kapsamındaki danışmanlık, çalışma, kapasite geliştirme, eğitim ve diğer teknik yardım faaliyetlerinin, ÇSS'lerle tutarlı olan ve Dünya Bankası tarafından kabul edilen görev tanımına uygun olarak yürütülmesinin sağlanması. Daha sonra, bu tür faaliyetlerin çıktılarının iş tanımına uygun olduğunun kontrol edilmesi.</p>	<p>Proje uygulaması boyunca.</p>	<p>TÜBİTAK PUB</p>
ÇSS 2: İŞGÜCÜ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI			
2.1	<p>İŞGÜCÜ YÖNETİM PROSEDÜRLERİ</p> <p>Proje için İşgücü Yönetimi Prosedürlerinin (LMP) benimsenmesi ve uygulanması. Bu prosedürler çalışma koşulları, işçi ilişkilerinin yönetimi, iş sağlığı ve güvenliği (kişisel koruyucu ekipman ve acil durum hazırlığı ve müdahale dahil), davranış kuralları (cinsel taciz ve istismar dahil), zorla çalıştırma, çocuk işçiliği ile ilgili hükümleri içerir. Prosedürler ayrıca Proje çalışanları için şikayet düzenlemelerini, yükleniciler ve taşeronlar için geçerli gereklilikleri de içermektedir. Proje çalışanlarının bu prosedürler hakkında bilgilendirildiğinden ve bu prosedürlere erişebildiğinden emin olunması gerekmektedir.</p>	<p>İYP tamamlanacak ve Proje süresince uygulanacaktır. Uygulama durumu her altı ayda bir (6 ayda bir) ilerleme raporları aracılığıyla izlenecek ve raporlanacaktır.</p>	<p>TÜBİTAK PUB</p>

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
2.2	<p>PROJE ÇALIŞANLARI İÇİN ŞİKAYET MEKANİZMASI</p> <p>Ulusal yasalara uygun ve ÇSS2 ile uyumlu, İYP'de açıklandığı gibi, Proje çalışanları için bir şikayet mekanizması oluşturulması ve işletilmesi. Şikayet Mekanizması (ŞM) cinsel taciz ve istismar şikayetlerini alacak ve yanıtlayacak şekilde uyarlanacaktır. ŞM kolayca erişilebilir olacak ve ÇSS2 ve ulusal yasalara uygun olarak Proje çalışanlarına derhal duyurulacaktır.</p>	<p>Proje çalışanlarını dahil etmeden önce ve Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde şikayet mekanizması oluşturulacak ve ardından Proje süresi boyunca bu mekanizma işletilecek ve sürdürülecektir. Altı ayda bir (her 6 ayda bir) ilerleme raporları aracılığıyla uygulama durumu bildirilecektir.</p>	TÜBİTAK PUB
ÇSS 3: KAYNAK VERİMLİLİĞİ VE KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ VE YÖNETİMİ			
3.1	<p>KAYNAK VERİMLİLİĞİ VE KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ VE YÖNETİMİ</p> <p>TÜBİTAK tarafından geri ödenebilir finansman desteğinden faydalanan her bir KOBİ için yukarıdaki eylem 1.2 kapsamında yürütülecek Ç&S durum tespiti (ÇSDT) kapsamında, ilgili TÜBİTAK ÇSYS gereğince ÇSS3'ün uygulanması.</p>	<p>İlgili olarak değerlendirildiğinde, ÇSS3, geri ödenebilir finansman desteğinden yararlanan her firmanın ÇSDT'sinin bir parçası olarak değerlendirilecek ve bir firmaya geri ödenebilir destek finansmanı sağlamak için TÜBİTAK'ın onayından önce belirlenen boşlukları gidermek için ÇSEP'ler geliştirilecektir. Bu, Proje süresi boyunca uygulanacaktır.</p>	TÜBİTAK PUB
ÇSS 4: TOPLUM SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ			
4.1	<p>TOPLUM SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ</p> <p>Yukarıdaki eylem 1.2 kapsamında geri ödemeli finansman desteğinden yararlanan her firma için TÜBİTAK tarafından yürütülecek Ç&S durum tespiti (ÇSDT) kapsamında, ilgili olduğu şekilde TÜBİTAK'ın ÇSYS kapsamında ÇSS4'ün uygulanması.</p>	<p>İlgili olarak değerlendirildiğinde, ÇSS4, yararlanıcı firmanın ÇSDT'sinin bir parçası olarak değerlendirilecek ve TÜBİTAK'ın firmaya geri ödenebilir finansman desteğini onaylamasından önce, belirlenen boşlukları gidermek için ÇSEP'ler geliştirilecektir. Bu, Proje süresi boyunca uygulanacaktır.</p>	TÜBİTAK PUB
ÇSS 5: ARAZİ EDİNİMİ, ARAZİ KULLANIMINA YÖNELİK KISITLAMALAR VE ZORUNLU YENİDEN YERLEŞİM [			
5.1	Proje ile İlgili Değil		
ÇSS 6: BİYOÇEŞİTLİLİK KORUNMASI VE CANLI DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ [			
6.1	Proje ile İlgili Değil		

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
ÇSS 7: YERLİ HALKLAR/SAHARA ALTI AFRIKA TARİHSEL OLARAK HİZMET ALMIŞ GELENEKSEL YEREL TOPLULUKLAR [Aşağıdaki, Ç&S Politikasının 54. paragrafında ve ÇSS7'nin 8-10. paragraflarında belirtildiği gibi, ÇSS7'nin ilgili olduğu belirlenirse kullanılabilir olacak eylem örneklerine bakın.].			
7.1	Proje ile ilgili Değil		
ÇSS 8: KÜLTÜREL MİRAS [ESS8'in önemi, ESA süreci sırasında belirlenir. Diğer ÇSS'lerde olduğu gibi, ÇSS8, yukarıdaki ÇSS1 altındaki bölümde belirtilen bir Ç&S aracında (örn. ÇSYP) veya bağımsız bir araç veya ayrı bir önlem veya eylem olarak ortaya konulabilecek belirli önlemlerin benimsenmesini gerektirebilir. Aşağıdaki örneklere bakın].			
8.1	Proje ile ilgili Değil		
ÇSS 9: FİNANSAL ARACILAR			
9.1.	<p>TÜBİTAK, geri ödenebilir finansman desteği onay sürecinin bir parçası olarak ve mevcut geri ödenebilir finansman desteği onay çerçevesi dahilinde, Banka tarafından kabul edilebilir bir Ç&S yönetim sistemi (ÇSYS) geliştirecek ve uygulayacaktır. Geri ödenebilir finansman desteği faaliyetlerinin Ç&S riskleriyle orantılı olan ÇSYS, aşağıdaki temel unsurları içeren bir süreci içerecektir:</p> <p>(a) Genel bir strateji ve politika taahhüdü;</p> <p>(b) Aşağıdaki ilkelere göre Çevresel ve Sosyal Prosedürler:</p> <ol style="list-style-type: none"> Geri ödenebilir finansman desteği için başvuran tüm firmaların, Proje kapsamındaki Hariç Tutma Listelerine karşı taranması. Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteği finansmanı için başvuran tüm firmaların potansiyel çevresel ve sosyal risklerine ve etkilerine göre elenmesi, incelenmesi ve sınıflandırılması. Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteği için başvuran tüm firmaların kontrol edilmesinin, hazırlanmasının ve ilgili ulusal yasaları ve ÇSS'lerin ilgili gerekliliklerini uygulamaya hazır olmasının zorunlu kılınması. Yukarıdaki (c) maddesinin gerekliliklerini yerine getirmek için gerekli önlemlerin, TÜBİTAK ile Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteğinden yararlanan her bir firma arasındaki yasal anlaşmada belirtildiğinden emin olunması. Proje kapsamında geri ödenebilir finansman desteğinden yararlanan her bir firma hakkındaki çevresel ve sosyal bilgilerin izlenmesi, sürdürülmesi ve düzenli olarak güncellenmesi. Dünya Bankası destekli portföyün çevresel ve sosyal riskinin izlenmesi. <p>(c) Organizasyon Kapasitesi ve Yetkinlik – TÜBİTAK, deneyimli çevre, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarını işe alacak/atayacak ve ÇSYS uygulamasından sorumlu personelini eğitecektir.</p>	Banka tarafından kabul edilebilir biçim ve içerikte bir ÇSYS, Kredinin Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde geliştirilecek, açıklanacak ve benimsenecektir.	TÜBİTAK PUB

ÖNLEMLER VE EYLEMLER		ZAMAN ARALIĞI	SORUMLU KURULUŞ
ÇSS 10: PAYDAŞ KATILIMI VE BİLGİ AÇIKLAMASI			
10.1	<p>PAYDAŞ KATILIM PLANI HAZIRLANMASI VE UYGULANMASI</p> <p>Proje için ÇSS10 ile tutarlı bir Paydaş Katılım Planının (PKP) benimsenmesi ve uygulanması. Plan, diğer hususların yanı sıra paydaşlara zamanında, ilgili, anlaşılır ve erişilebilir bilgiler sağlamaya ve onlarla kültürel olarak uygun bir şekilde; manipülasyon, müdahale, zorlama, ayrımcılık ve korkutma içermeyen istişare yöntemlerini içerecektir.</p>	<p>PKP tamamlanacak ve ardından PKP Proje süresi boyunca uygulanacaktır. Uygulama durumu altı ayda bir (6 ayda bir) ilerleme raporları aracılığıyla bildirilecektir.</p>	
10.2	<p>PROJE ŞİKAYET MEKANİZMASI</p> <p>Proje ile ilgili endişelerin ve şikayetlerin alınması ve çözümünün kolaylaştırılması için erişilebilir bir şikayet mekanizmasının oluşturulması, duyurulması, sürdürülmesi ve çalıştırılması. Mekanizma Projeden etkilenen tüm tarafların kolayca erişebileceği, kültürel olarak uygun, şeffaf; ÇSS10 ile tutarlı bir şekilde isimsiz olarak iletilen endişeler ve şikayetler dahil olmak üzere hiçbir ücret ödenmeden ve misilleme olmaksızın, hızlı ve etkili bir şekilde çalışacaktır.</p> <p>Şikayet mekanizması, cinsel taciz ve istismar şikayetlerini alacak, kaydedecek ve çözümünü kolaylaştıracak şekilde donatılacaktır. Mekanizma, mağdurların cinsiyete dayalı şiddet konusunda hizmet sağlayanlara güvenli, gizli ve mağdur merkezli bir şekilde yönlendirilmesini içerecektir.</p>	<p>Şikayet Mekanizmasını Kredinin Yürürlük Tarihinden sonra en geç 30 gün içinde oluşturulacak ve ardından bu mekanizma Proje süresi boyunca sürdürülecektir ve çalıştırılacaktır. Altı ayda bir (her 6 ayda bir) ilerleme raporları aracılığıyla uygulama durumu bildirilecektir.</p>	
KAPASİTE DESTEĞİ			
CS1	<p>TÜBİTAK PUB personeline finansal aracılık türü operasyonlarda çevresel ve sosyal risk yönetimi konusunda eğitim verilecektir.</p>	<p>Kredinin Yürürlük Tarihinden sonra en geç 90 gün.</p>	<p>TÜBİTAK PUB, Dünya Bankası ile işbirliği içinde.</p>